De vrouw als inspiratie

Engelstalige roman van Jossy M. Mansur

Wim Rutgers

In de bossen van Venezuela leefden eens een jonge man en zijn geliefde zó innig gelukkig met elkaar dat het de jaloersheid van de stamgenoten opwekte, die de jonge man doodden. In de plaats dat Tamarina nu een andere man zocht, was ze ontroostbaar en bleef ze over het graf van haar geliefde treuren. Op een dag verscheen de geest van Roberto aan haar en nam haar mee naar het land der doden. Maar Tamarina werd niet toegelaten en moest naar de levenden terug. Het sprookje is een omkering van het aloude Orpheus en Eurydice motief en staat centraal in de roman 'The awakening heart' die Jossy M. Mansur in het Engels schreef en die nu onder de titel 'Corazón maestro' ook in het Spaans verkrijgbaar is. In Mansur's roman treurt hoofdpersoon Roberto Riverol al dertig jaar over het verlies van zijn jonge, mooie, geliefde Susana Carillo wier gewelddadige dood hem nog nachtelijks in zijn dromen achtervolgt.

'The awakening heart' speelt helemaal in Venezuela en staat als verhaal over liefde en jaloezie, misdaad en straf in de traditie van de Papiamentstalige romans van de jaren dertig en de moderne Spaanse novelas.
Hoofdpersoon is de in armoedige omstandigheden opgegroeide Robert Riverol, die als modern kunstschilder wereldberoemd en schatrijk is geworden. Door een goed huwelijk met de uit de Venezolaanse elite afkomstige Teresa Malpica, wier familie connecties met de militaire macht heeft, verstevigt hij zijn society-positie nog meer. Roberto staat bekend om zijn sociaal-realistische schilderijen die de geschiedenis en het karakter van zijn land uitbeelden. De twee echtgenoten hebben alles wat ze maar wensen kunnen. Maar dan sterft hun dochtertje Rachel als deze nog maar drie jaar is.

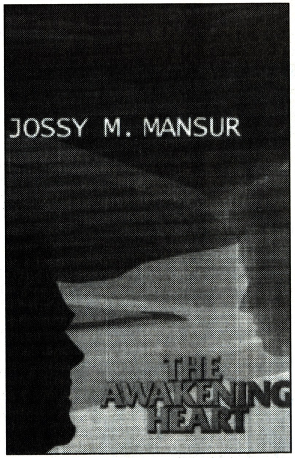

Jossy M. Mansur: The awakening heart
Copyright 1999, gepubliceerd in 2000
Miami: Hallmark Press
321 pagina's

Man en vrouw drijven uit elkaar en de inspiratie van de kunstenaar blijkt opgedroogd.
Dan ontmoet Roberto de jonge vrouw Susana Mercedes Carillo die zijn geliefde en een nieuwe bron van inspiratie wordt. Na een tijdelijke afwezigheid sterft ze echter onverwacht een vreselijke vuurdood. Roberto is ontroostbaar en nachtmerries achtervolgen hem tot dertig jaar na dato. Hij verlaat het mondaine Caracas en vestigt zich in het eenzame Las Trincheras.
Tot schilderen komt hij opnieuw niet meer. Zijn enige creativiteit is het bijhouden van een auto-biografie in dagboekvorm.

VERJONGING
Het verhaal opent met zo'n akelige nachtdroom aan de vooravond van Roberto's zestigste verjaardag. Hij voelt zich oud en afgeleefd, hij is aan de drank geraakt, hij is een schim van wat hij vroeger was en hij is aardig op weg voortijdig een wrak te worden. Op het verjaardagsfeest in zijn grote buitenhuis in de bergen ontmoet Roberto echter de jonge, vijfentwintigjarige, ex-prostituee Marina. De geschiedenis herhaalt zich en in de oude vos laaien de gevoelens van de gehaaide womanizer weer even vurig als voorheen op... In plaats van naar de drankfles zal hij zelfs weer naar de schilderskwast grijpen.

Dat is het belangrijkste verhaalgegeven van 'The awakening heart' en het zou onaardig zijn te vertellen hoe die draad afgerold wordt. Een tweede draad wordt gesponnen door de ambitieuze journalist Oscar Carillo die in zijn krant een aantal artikelen aan de oud-schilder wil wijden en die met name nieuwsgierig is naar een antwoord op de vraag waarom Roberto al dertig jaar lang geen doek meer heeft geschilderd. Op de achtergrond speelt dan ook nog de oude missionaris Sebastián die een goede huisvriend van Roberto is, maar die als biechtvader van Teresa een vreselijk geheim moet bewaren. Jossy Mansur weeft de draden tot een mooi tapijt en bouwt tegen het eind een zorgvuldig geplande climax in.

Met het land Venezuela dat zich van agrarische armoede tot een industriële oliegigant opwerkte en zijn geschiedenis van dictatuur en democratie als decor vertelt Jossy Mansur in 'The awakening heart' het verhaal van het o zo menselijke streven jong te blijven. Dood en leven zijn niet alleen in een sprookje onherroepelijk gescheiden, daar is geen overbrugging. Maar vernieuwing in het leven blijkt mogelijk. De mythische verjongingsbron in het oud-Spaans koloniale stadje San Augustin in Florida wordt niet voor niets op enkele opvallende plaatsen in het verhaal genoemd. De vrouw blijkt de onontbeerlijke inspiratiebron voor de kunstenaar. De jonge vrouw dan wel te verstaan, want in het verhaal is van de eens zo knappe Teresa op haar vijfenvijftigste niet veel meer dan een jaloerse oude heks overgebleven. Je zou kunnen zeggen dat Roberto Riverol zich wat al te lichamelijk laaft aan zijn jeugdige inspiratiebronnen.

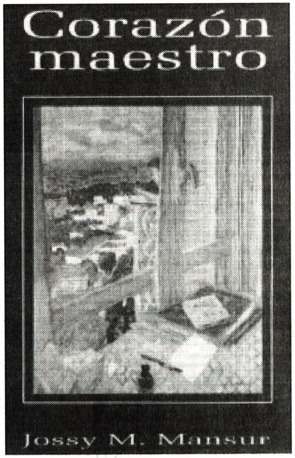

Jossy M. Mansur: Corazón maestro
2000 Cali: Talleres graficos de Impresora Feriva S.A.

ROMANTISCH
Jossy Mansur plaatst zijn verhaal door de opvattingen die hij Roberto over het kunstenaarschap laat verkondigen en door zijn wijze van vertellen in een romantische traditie. Roberto legt de kunstenaarsweg af van naamloze armoede naar rijkdom en beroemdheid, van het Parijse zolderkamertje naar het luxe buitenhuis in de bergen. Regen en donder begeleiden de stormachtige gevoelens van de hoofdpersoon, de lezer wordt op het verkeerde been gezet maar weet naarmate het verhaal vordert voortdurend meer dan de romanfiguren zelf.
Onverwachte familierelaties komen aan het licht, vader Sebastián is een traditioneel geheimzinnige regiefiguur op de achtergrond. En zo zijn er meer kenmerken van het romantische genre.
'The awakening heart' is met zijn van-dik-hout-zaagt-men-planken aangezette vertelwijze bepaald geen werk van literair niveau met een hoofdletter.
Daarvoor mist het dat geraffineerde fluïdum van stijl en structuur. Maar het is wel onderhoudende lectuur. Er zijn van die verhalen die je gemakkelijk weglegt. Ik verzeker u dat u dit boek steeds weer terugpakt totdat u het uitgelezen hebt.

Te schrijven dat het niet dagelijks gebeurt dat er een Arubaanse roman in het Engels verschijnt is een understatement van kaliber. We moeten immers veertig jaar terug, toen Sophie Armand's 'Moonlight over Basi Ruti' verscheen, Aruba's eerste Engelstalige roman. Mansur's roman is welgeteld de tweede. Of we nu weer veertig jaar zullen moeten wachten op een volgende Engelstalige roman van Aruba?